

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด และเจตคติต่อยาเสพติดของนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตเชียรใหญ่ กรมสามัญศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช และเพื่อเปรียบเทียบระดับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด และเจตคติต่อยาเสพติดของนักเรียนในตัวแปรเพศ ตัวแปรระดับการศึกษา และตัวแปรโรงเรียน ผู้วิจัยได้นำเสนอวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับ คือ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2544 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสหวิทยาเขตเชียรใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 2,325 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2544 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสหวิทยาเขตเชียรใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 331 คน ซึ่งได้มาโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางอัตราส่วนของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970 : 608) ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) กำหนดสัดส่วนของแต่ละโรงเรียน จัดแบ่งนักเรียนเป็นระดับมัธยมตอนต้นและมัธยมตอนปลาย ในแต่ละระดับแบ่งเป็นนักเรียนชายและนักเรียนหญิง แล้วสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามบัญชีรายชื่อ นักเรียนของแต่ละโรงเรียน จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโรงเรียน ระดับการศึกษา และเพศ ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโรงเรียน ระดับการศึกษา และเพศ

โรงเรียน	ประชากร (คน)					กลุ่มตัวอย่าง (คน)				
	ม.ต้น		ม.ปลาย		รวม	ม.ต้น		ม.ปลาย		รวม
	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย		หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	
เชียรใหญ่	514	495	250	238	1,497	76	64	35	35	210
เชียรใหญ่สามัคคีวิทยา	150	122	62	49	383	22	18	9	7	56
วิเชียรประชาสรรค์	86	89	53	37	265	13	13	8	6	40
ธัญญาประดิษฐ์ศึกษา	84	96	-	-	180	12	13	-	-	26
รวม	834	802	365	324	2,325	123	108	52	48	331

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่

1. เพศ
2. ระดับการศึกษา จำแนกเป็นระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
3. โรงเรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตเชียรใหญ่ จำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนเชียรใหญ่ 2) โรงเรียนเชียรใหญ่สามัคคีวิทยา 3) โรงเรียนวิเชียรประชาสรรค์ และ 4) โรงเรียนธัญญาประดิษฐ์ศึกษา

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด
2. เจตคติต่อยาเสพติด

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ชุด ได้แก่ แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดระดับมัธยมศึกษา และแบบวัดเจตคติต่อยาเสพติดระดับมัธยมศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดระดับมัธยมศึกษา

แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดระดับมัธยมศึกษา เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ มีเนื้อหาครอบคลุม 5 หมวด ได้แก่

หมวด 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด (ข้อคำถามที่ 1-8 จำนวน 8 ข้อ)

หมวด 2 สาเหตุการเสพยาเสพติด (ข้อคำถามที่ 9-15 จำนวน 7 ข้อ)

หมวด 3 ยาเสพติดที่ระบาดในประเทศไทย (ข้อคำถามที่ 16-33 จำนวน 18 ข้อ)

หมวด 4 ผลของการติดยาเสพติด (ข้อคำถามที่ 34-39 จำนวน 6 ข้อ)

หมวด 5 กฎหมาย บทลงโทษ การบำบัดและการป้องกันยาเสพติด (ข้อคำถามที่ 40-50 จำนวน 11 ข้อ)

ในการสร้างแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับยาเสพติดจากแบบเรียนวิชาสุขศึกษา พ 013, พ 014 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ และนายแพทย์สมบุญ มาร์ติน และนายแพทย์เทพนม เมืองแมน และหนังสือพิมพ์ผู้เรียนรู้ยาเสพติดของนายแพทย์ทรงเกียรติ ปิยะกะ
2. ศึกษาเอกสารการสร้างข้อสอบแบบปรนัย ของ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2536 : 146 - 150)
3. จัดทำตารางวิเคราะห์เนื้อหาหาเสพติด - พฤติกรรมความรู้ด้านต่างๆ โดยผู้ชำนาญการสอนวิชาสุขศึกษา จำนวน 5 ท่าน
4. จัดทำแบบทดสอบฉบับร่างตามตารางวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งเป็นข้อสอบปรนัยแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก
5. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับการใช้ภาษา และรูปแบบการพิมพ์
6. นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษา จำนวน 2 ท่าน ผู้ปฏิบัติการสอนวิชาสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 3 ท่าน (รายชื่อดังภาคผนวก ก) ตรวจสอบความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถาม ความตรงเชิงเนื้อหา โดยให้เทคนิค IOC (Item Objective Congruence) จากนั้นจึงนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ
7. นำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Try Out) โดยใช้ทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน

8. วิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบโดยการวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อเพื่อหาค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (R) พบว่ามีค่าความยากง่ายเฉลี่ยทั้งฉบับเท่ากับ .45 และมีค่าอำนาจจำแนกเฉลี่ยทั้งฉบับเท่ากับ .37 หากความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ระดับค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเป็น .642

9. จัดพิมพ์แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดระดับมัธยมศึกษาฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบวัดเจตคติต่อยาเสพติดระดับมัธยมศึกษา

แบบวัดเจตคติต่อยาเสพติดระดับมัธยมศึกษา เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวของ Likert ประกอบด้วยคำถามที่แสดงถึงเจตคติที่พึงประสงค์ และเจตคติที่ไม่พึงประสงค์ต่อยาเสพติด ลักษณะของแบบวัดเจตคติเป็นข้อความเกี่ยวกับสถานการณ์เกี่ยวกับสิ่งเสพติด สาเหตุการเสพติด พิษภัยของยาเสพติด จำนวน 20 ข้อความ ให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นท่าทีและความรู้สึกต่อข้อความนั้นๆ โดยนักเรียนจะต้องใช้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดมาใช้ประกอบการตอบแบบวัดเจตคติต่อยาเสพติด

ในการสร้างแบบวัดเจตคติต่อยาเสพติดระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดเจตคติตามวิธีการของ ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ (2536 : 152 – 159) และการวัดเจตคติและบุคลิกภาพของ เชิดศักดิ์ ไชวาสินธ์ (2522 : 38 – 70)
2. กำหนดข้อความที่แสดงลักษณะเจตคติต่อยาเสพติด เกี่ยวกับยาเสพติดต่างๆ ไปสาเหตุการเสพติด พิษภัยของยาเสพติด โดยกำหนดตัวเลือกแสดงความคิดเห็นเป็นเห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง ไม่เห็นด้วยมาก ไม่เห็นด้วยมากที่สุด
3. นำแบบวัดเจตคติที่สร้างขึ้นนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับการใช้ภาษา และรูปแบบการพิมพ์ จากนั้นปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ
4. นำแบบวัดเจตคติที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษา จำนวน 2 ท่าน ผู้ปฏิบัติการสอนวิชาสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 3 ท่าน (รายชื่อดังภาคผนวก ก)

ตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหา ความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถาม ความตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้เทคนิค IOC (Item Objective Congruence) จากนั้นจึงนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

5. นำแบบวัดเจตคติต่อยาเสพติดระดับมัธยมศึกษาที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองให้กับกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 60 คน จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนน

ถ้าข้อความนั้นแสดงเจตคติที่พึงประสงค์ต่อยาเสพติด ให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้	4	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วยมาก	ให้	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยมากที่สุด	ให้	1	คะแนน

ถ้าข้อความนั้นแสดงเจตคติที่ไม่พึงประสงค์ต่อยาเสพติด ให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้	1	คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้	2	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วยมาก	ให้	4	คะแนน
ไม่เห็นด้วยมากที่สุด	ให้	5	คะแนน

นำคะแนนที่ได้จากแบบวัดเจตคติต่อยาเสพติดมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติต่อยาเสพติด โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ซึ่งได้ระดับค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติต่อยาเสพติดเป็น .777

6. จัดพิมพ์แบบวัดเจตคติต่อยาเสพติดระดับมัธยมศึกษาฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนแต่ละโรงเรียนในการเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนนักเรียนในแต่ละระดับชั้น
2. ดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน โดยใช้บัญชีรายนามนักเรียนชั้น ม.1 – ม.6 ของแต่ละโรงเรียน

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง มีอาจารย์ประจำในโรงเรียนที่มีนักเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่างช่วยในการควบคุม ดูแลการทำแบบทดสอบและแบบวัดเจตคติ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบทดสอบและแบบวัดเจตคติมาตรวจให้คะแนน แล้วข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่

1. ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นตัวแปรต้น วิเคราะห์โดยการหาค่าจำนวนและร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดและเจตคติต่อยาเสพติดของนักเรียน และจำแนกตามตัวแปร วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ในการแปลความหมายคะแนนรวมจากแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด เพื่อศึกษาระดับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียน ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	0 – 10	หมายถึง	มีความรู้ระดับน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	11 – 20	หมายถึง	มีความรู้ระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	21 – 30	หมายถึง	มีความรู้ระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	31 – 40	หมายถึง	มีความรู้ระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	41 – 50	หมายถึง	มีความรู้ระดับมากที่สุด

ในการแปลความหมายคะแนนรวมจากแบบวัดเจตคติต่อยาเสพติด เพื่อศึกษาทิศทางและระดับเจตคติต่อยาเสพติดของนักเรียน ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	20 – 29	หมายถึง	มีเจตคติที่พึงประสงค์ระดับน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	30 – 49	หมายถึง	มีเจตคติที่พึงประสงค์ระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	50 – 69	หมายถึง	มีเจตคติที่พึงประสงค์ระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	70 – 89	หมายถึง	มีเจตคติที่พึงประสงค์ระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	90 – 100	หมายถึง	มีเจตคติที่พึงประสงค์ระดับมากที่สุด

ในการแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยเป็นรายชื่อจากแบบวัดเจตคติต่อยาเสพติด เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นที่มีต่อข้อความที่แสดงเจตคติต่อยาเสพติด

ถ้าเป็นข้อความที่แสดงเจตคติที่พึงประสงค์ต่อยาเสพติด ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด

ถ้าเป็นข้อความที่แสดงเจตคติที่ไม่พึงประสงค์ต่อยาเสพติด ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยมาก
คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยมากที่สุด

3. วิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด และเจตคติต่อยาเสพติด ระหว่างนักเรียนหญิงกับนักเรียนชาย ระหว่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายด้วยสถิติ t -test และวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความรู้และเจตคติ ระหว่างนักเรียนระหว่างโรงเรียนในสหวิทยาเขตเชียรใหญ่ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)